

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ
засідання кафедри підприємництва і права

22 грудня 2021 року

м. Полтава

№ 15

Присутні:

Голова засідання – Кальян Олександр

Секретар засідання – Ващенко Валерія

Присутні на засіданні: 18 осіб (спісок присутніх додається)

Порядок денний:

1. Про результати анкетування здобувачів вищої освіти ОПП Правознавство за спеціальністю 081 Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (доповідає Кальян О.С.).

1. СЛУХАЛИ: про результати анкетування здобувачів вищої освіти ОПП Правознавство за спеціальністю 081 Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Кальян Олександр, професор кафедри, оголосив необхідність обговорення результатів анкетування, проведеного протягом першого семестру 2021-2022 навчального року, з метою удосконалення освітнього процесу за ОПП Правознавство.

ВИСТУПИЛИ:

Світлична Алла – про результати анкетування здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» щодо обізнаності з принципами академічної добroчесності в Полтавському державному аграрному університеті. Результати опитування показують, що 100% респондентів знайомі із поняттям «академічна добroчесність», та 100 % ствердно відповіли на питання «Чи знайомлять Вас науково-педагогічні працівники про процедури дотримання академічної добroчесності?». Разом з тим 18,8 % респондентів зазначають, що частково ознайомлені із нормативними документами щодо системи забезпечення академічної добroчесності в університеті. 93,8 % опитаних знають, яке програмне забезпечення використовується університетом для автоматичного виявлення plagiatu у текстових роботах. 62,5 % здобувачів визнають, що мали досвід некоректних текстових запозичень. Більшість респондентів (56,3 %) вважають за необхідне проведення наукових семінарів щодо процедури дотримання принципів академічної добroчесності. Ці дані корелюють з відповідями на наступне питання «Чи знаєте Ви основні правила цитування наукової інформації?», на

яке схвально відповіли 43,8 % здобувачів, в 56,3 % оцінюють свої знання як часткові. Серед проявів академічної недоброочесності, що мають місце в університеті, здобувачі назвали списування (75 %), академічний плагіат (37,5 %), самоплагіат та необ'єктивне оцінювання (18,8 %). 62,5 % респондентів найбільш ефективним заходом щодо протидії академічній доброочесності назвали «Пропонується часткове доопрацювання наукової роботи та здійснюється повторна перевірка роботи на запозичення (плагіат) після доопрацювання». При цьому, лише 75 % опитаних вважають за необхідне дотримуватися академічної доброочесності.

Світлична Алла – про результати анкетування здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» щодо умов проживання в гуртожитку. 57,1 % респондентів оцінюють комунікацію зі старостами свого гуртожитку позитивно, інші 42,9 % – задовільно і негативно. Комунікацію з комендантами студенти оцінили дещо вище: 57,1 % позитивно, 42,9 % задовільно. Негативно оцінили санітарний стан приміщень гуртожитку та побутові умови проживання 42,9 %, інші – задовільно та позитивно. Переважно на задовільному та добром рівні оцінено роботу комендантів, чергових та прибиральниць гуртожитку. Серед основних побутових проблем названо тарганів, несправну електропроводку, відсутність гарячої води в умивальнику та на кухні, порушення іншими здобувачами правил співжиття, потреба у ремонті кімнат.

Шведенко Павло – про результати анкетування здобувачів вищої освіти ОПП Правознавство щодо комфортності навчання в ПДАУ. 100% опитаних зазначили, що не були: учасником конфліктних ситуацій у ПДАУ, пов’язаних із сексуальними домаганнями; учасником конфліктних ситуацій у ПДАУ, пов’язаних з дискримінацією (статевою, расовою, за національною, соціальною ознаками); не піддавалися булінгу з боку викладачів, здобувачі в вищої освіти або інших учасників освітнього процесу. Але 5,4 % зазначили, що були учасником конфліктних ситуацій у ПДАУ, пов’язаних з корупцією.

Позитивним є, також, те, що більше 85 % респондентів, здобувачів вищої освіти задоволені психологічним кліматом в університеті, стосунками здобувач вищої освіти – куратор академічної групи, роботою органів студентського самоврядування.

100% опитаних студентів знають права та обов’язки учасників освітнього процесу ПДАУ. Проте, лише 86,5% з них ознайомлені з діяльністю омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАУ.

75,7 % опитаних ознайомлені з Пам’яткою про права здобувачів вищої освіти ПДАУ – дітей учасників бойових дій; 56,8 % респондентів ознайомлені з Пам’яткою про права здобувачів вищої освіти ПДАУ – сиріт; 64,9 % ознайомлені з Пам’яткою про права здобувачів вищої освіти ПДАУ – осіб з особливими потребами; 83,8 % ознайомлені з Пам’яткою для здобувачів вищої освіти ПДАУ про запобігання та протидію дискримінації.

Осташова Валерія – про результати анкетування щодо оцінювання якості та підходів до викладання навчальних дисциплін за ОПП Правознавство. Проведене анкетування показує високі результати стосовно

оцінювання якості та підходів до викладання навчальних дисциплін за ОПП Правознавство. Зокрема, 100% респондентів вказали на наповненість навчально-методичного забезпечення дисциплін сучасною інформацією. 100 % респондентів погодились із твердженнями, що викладач подає навчальний матеріал логічно і доступно, акцентує увагу на ключових моментах теми, використовує засоби візуалізації, презентації, схеми і таблиці, ділові ігри, теоретичний навчальний матеріал супроводжується практичними прикладами «з життя», на заняттях викладач забезпечує відповідні умови для набуття практичних навичок та вмінь.

Методи навчання та зміст дисципліни викликають зацікавленість, забезпечують підготовку до роботи за фахом, – із цим твердженням згодні 100 % опитаних. 18,8 % вважає, що залучення зовнішніх стейкхолдерів (провідних фахівців галузі, роботодавців) до проведення занять є недостатнім. Загалом, всі опитані (100%) вказали на відкритість викладача до дискусій, демонстрування викладачем культури мови, нормального темпу викладання.

Осташова Валерія – про результати анкетування студентів ОПП Правознавство щодо оцінки освітнього середовища ПДАУ. На запитання «Вам подобається навчатися в Полтавському державному аграрному університеті?», маємо 64,7 % відповідей «подобається» і 29,4% – «дуже подобається», що позитивно характеризує освітнє середовище ПДАУ. 47,1 % респондентів вказують на те, що комфортно почувають себе в ПДАУ і 52,9 % опитаних вказують на «цілком комфортно». Проводячи кураторські години, кураторам варто більше дізнатись про умови перебування студентів у стінах університету для підвищення рівня комфортності останніх. Важливим моментом, який виявлено у ході аналізу анкети, є той факт, що 17,6 % опитаних заявили про поодинокі випадки інформування стосовно правил охорони праці, техніки безпеки під час заняття, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій. 94,1 % опитаних задовольняє розклад занять в університеті. 64,7 % респондентів заявили, що почуваються безпечно в університеті (35,3 % вказали «здебільшого, так»). Цікавим результатом опитування є високий відсоток студентів, які не користуються бібліотекою університету (58,8 %). Така ситуація потребує частішого залучення студентів до різного роду тематичних заходів, що можуть проводитись у стінах бібліотеки. Інформацію студенти здебільшого отримують від кураторів академічних груп (94,1 %).

Осташова Валерія – результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо сильних та слабких сторін ОПП Правознавство продемонстрували наступне:

- 100 % опитаних вважають, що цілі та програмні результати навчання за ОПП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Також 100 % опитаних вважають, що методи навчання за ОПП забезпечують студентоцентрований підхід та сприяють реалізації принципів академічної свободи;

- 87,5 % опитаних погодились, що основні компоненти ОПП сприяють

формуванню soft skills здобувачів освіти;

- реалізація ОПП передбачає конструктивну взаємодію з роботодавцями та провідними фахівцями галузі, які залучаються до освітнього процесу. Із таким твердженням згодні 100 % опитаних;

- навчання за ОПП передбачає системне використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання, зокрема Moodle (93,8 % опитаних використовує) і Google Meet (81,3 % опитаних використовує).

Слід підкреслити, що 81,3 % респондентів вказали на забезпеченість матеріально-технічної бази сучасним обладнанням, і погодились із тим, що заклад освіти забезпечує своєчасне її оновлення.

Позитивним результатом оцінювання програми є те, що 100% респондентів-здобувачів вказали: на наявну чіткість, прозорість, доступність системи контрольних заходів для оцінювання результатів навчання за освітньою програмою; що на сайті розміщено перелік вибіркових дисциплін.

Викладачам варто звернути увагу на наповненість освітніх компонентів списком сучасної навчально-методичної літератури та авторських публікацій викладачів, адже результати анкетування свідчать, що 12,5 % респондентів вказують на неможливість відповісти на питання про їх наявність.

Кальян Олександр – результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів знань показують: 95 % респондентів погоджуються із тим фактом, що викладач дисципліни на початку її вивчення чітко та зрозуміло описав систему та критерії оцінювання результатів навчання, дотримувався заявлених на початку вивчення навчальної дисципліни критеріїв оцінювання знань; що викладачем було створено сприятливе середовище для навчання, в якому кожен здобувач вищої освіти мав можливість проявити свої знання та вміння, використовував різні форми завдань для оцінювання результатів навчання; що система накопичення балів є прозорою та доступною для розуміння, викладачі пояснюють та аргументують визначення балів. 100 % опитаних вважає, що викладач справедливо оцінює набуті студентом програмні результати навчання.

Кальян Олександр – про моніторинг якості навчання за ОПП Правознавство та задоволеності здобувачів вищої освіти освітніми послугами. 100 % респондентів відповіли ствердно на питання «Я володію інформацією щодо змісту навчання за затвердженою ОПП, поінформований про цілі програми». 89,7 % опитаних розуміють сутність поняття «індивідуальна освітня траєкторія». 86,2 % респондентів погоджуються, що мають можливість самостійно обирати освітні компоненти вільного вибору та ознайомлюватися з їх навчальним контентом. 93,1 % здобувачів володіють інформацією щодо програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання знань з навчальних дисциплін. Разом з тим 17,2 % студентів відчувають нестачу часу для вивчення навчальних дисциплін та виконання необхідних завдань. Для 93,1 % респондентів якість викладання дисциплін відповідає їх очікуванням та задовільняє їх потреби в отриманні якісної освітньої послуги.

Кальян Олександр – про моніторинг якості та ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти ОПП Правознавство. Результати анкетування загалом є задовільними. Зокрема: «Викладачі вчасно знайомлять здобувачів вищої освіти з методикою самостійної роботи, критеріями оцінювання її якості (результатів)»; «Викладач вчасно ознайомив мене з метою, засобами, трудомісткістю, строками виконання, формами контролю самостійної роботи»; «Мої навички роботи з підручниками, класичними першоджерелами та сучасною науковою літературою допомагають з легкістю виконати завдання самостійної роботи»; «Для реалізації моїх власних навчальних і наукових інтересів мені запропоновано оптимальну кількість завдань для самостійної роботи»; «Завдання сформульовані зрозуміло та доступно для їх розуміння й сприйняття», відповіді – 95,8 % «так».

Коломієць Павло – про моніторинг залучення здобувачів вищої освіти ОПП Правознавство до наукової роботи (досліджені). На запитання «Я беру участь у наукових міжнародних / всеукраїнських або на щорічних наукових конференціях ПДАУ», 33,3 % респондентів відповіли «так».

Із правилами оформлення бібліографічного списку використаних джерел та правилами цитування різних науковців у власних наукових творах ознайомлені 100 % опитаних. 22,2 % респондентів є учасниками діючого на кафедрі наукового гуртка.

«Викладачі завжди підтримують мою ініціативу щодо участі у конференціях, допомагають у підготовці матеріалу». На це твердження 66,7 % опитаних відповіли позитивно. При цьому 33,3 % опитаних не розуміються на видах наукової роботи здобувачів вищої освіти, не знають порядку підготовки матеріалів до участі у конференції або подачі тез до друку. Менше половини студентів (44,4 %) беруть участь у круглих столах, що організовуються кафедрами та ННІ ЕУПІТ.

Козаченко Юлія – моніторинг якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти показує, що:

- 100 % студентів безумовно згодні із тим, що перед початком практики викладач ознайомлює їх із програмою практики, термінами її проведення та порядком звітування за її результатами;
- 100 % опитаних володіють інформацією про керівників практики від університету та від підприємства до початку її проходження;
- 93,3 % опитаних погодились, що виконують завдання, передбачені програмою практики, дотримуючись календарного плану;
- 82% респондентів вказали, що викладач знайомить студента з критеріями оцінювання якості практичної підготовки, оформлення звіту та його захисту;
- 20% опитаних не погоджуються із твердженням, що вони захищають звіт з практики перед комісією, яка враховує якість оформлення і змістовність наповнення щоденника звіту з практики, відповіді на захисті.

Серед пропозицій здобувачів щодо підвищення якості практичної підготовки – зробити більш цікаву навчальну практику.

Козаченко Юлія – результати опитування зовнішніх стейкхолдерів

(роботодавців, керівників від баз практики) щодо реалізації ОП Правознавство. Серед форм співпраці, які наразі найчастіше реалізуються в ПДАУ за їх участі, респонденти назвали проведення занять (66,7 %) та керівництво практичною підготовкою здобувачів (44,4 %). Загалом опитані дуже добре (88,9 %) оцінюють доцільність реалізації ОП в регіоні, якість, зміст та її структуру; вважають, що рівень підготовки здобувачів за ОП відповідає сучасним вимогам. Найважливішими м'якими навичками стейкхолдери назвали комунікабельність та роботу в команді (по 77,8 %).

ВИРІШИЛИ:

- 1) з метою фокусування уваги здобувачів вищої освіти на питаннях академічної добroчесності, гаранту ОП Правознавство організувати зустріч учасників освітнього процесу з начальником відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку ПДАУ Оленою Вараксіною;
- 2) кураторам академічних груп провести кураторські години на тему «Академічна добroчесність як норма сьогодення», «Протидія та попередження булінгу»;
- 3) кураторам академічних груп активно цікавитися умовами перебування студентів в університеті та з'ясовувати причини, що можуть викликати дискомфорт у здобувачів вищої освіти та озвучувати свої пропозиції та пропозиції здобувачів вищої освіти проректору з адміністративно-господарської частини;
- 4) актуалізувати інтерактивні методи викладання тем «Академічна добroчесність» і «Академічна добroчесність у письмових роботах» в рамках навчальної дисципліни «Університетська освіта»;
- 5) гаранту ОПП Правознавство Осташовій В.О. організувати зустріч студентів з омбудсменом учасників освітнього процесу ПДАУ Олександром Помазом;
- 6) кураторам академічних груп спільно з представниками психологічної служби організувати групові тренінги з розвитку толерантності та емпатії; з попередження булінгу та запобігання агресивній поведінці;
- 7) продовжити роботу над удосконаленням методів навчання та навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін з урахуванням різноманітності здобувачів вищої освіти (за станом здоров'я, особливими потребами тощо);
- 8) активізувати роботу по залученню до проведення занять практиків, провідних фахівців галузі, роботодавців;
- 9) кураторам академічних груп постійно інформувати та залучати студентів до тематичних заходів, що проводяться в бібліотеці університету;
- 10) гаранту ОПП Правознавство Осташовій В.О. провести зустрічі зі здобувачами вищої освіти та проінформувати про мету, предметну область, орієнтацію, фокус, особливості ОПП Правознавство першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- 11) продовжити роботу над удосконаленням ОПП Правознавство та

оновленням її освітніх компонентів, контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів навчання.

12) провести роз'яснювальну роботу із здобувачами вищої освіти з метою набуття останніми навичок роботи з актуальними інформаційними першоджерелами;

13) викладачам активізувати роботу із залучення студентів до написання наукових конкурсних робіт, статей, тез доповідей на конференції;

14) посилити інформування та залучення студентів до наукової роботи та діяльності наукового гуртка «Правовий диспут». Потенціал студентів, яким мало завдань самостійної роботи, варто спрямувати для роботи у наукових гуртках;

15) керівникам практики від кафедри у тісній співпраці з керівниками від баз практики посилити контроль за проходженням практики здобувачами вищої освіти;

16) продовжити роботу над удосконаленням співпраці з підприємствами (організаціями) базами практики щодо покращення програми та змісту практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Постанова прийнята

Голосували: «за» – 18, «проти» – 0, «утримались» – 0.

Голова засідання
Яким мало завдань самостійної
Секретар засідання

Олександр КАЛЬЯН
Валерія ВАЩЕНКО

Відмінно зроблено, відповідає
програмі та змісту практики

Голова засідання
Яким мало завдань самостійної
Секретар засідання

Список присутніх на засіданні
кафедри підприємництва і права,
22 грудня 2021 р., протокол № 15

Присутні:

1. Бардіна Тетяна Олегівна
2. Ващенко Валерія Вадимівна
3. Волкова Неля Василівна
4. Дем'яненко Наталія Василівна
5. Дубович Олеся Валеріївна
6. Кальян Олександр Сергійович
7. Коломієць Павло Віталійович
8. Козаченко Юлія Анатоліївна
9. Купченя Лідія Іванівна
10. Липій Євгенія Анатоліївна
11. Осташова Валерія Олександрівна
12. Рябошапко Леонід Іванович
13. Сакун Ірина Сергіївна
14. Світлична Алла Василівна
15. Сень Олександр Васильович
16. Сьомич Микола Іванович
17. Таран-Лала Олена Миколаївна
18. Шведенко Павло Юрійович